

Venkovská hospoda hučela jako úl. U stolu štamgastů zůstalo jedno místo volné. Hostinský přesto postavil před prázdnou židli napěněný půllitr.

„Tak na Františka.“

Sousedé si připili.

„Dej nám rundu fernetu.“

Muž od pípy přinesl táč s kořalkou, jedna sklenička opět patřila prázdnému místu. Hovor šuměl sálem, hosté se střídali. Po půl hodině pěna na pivu spadla a hostinský půllitr i fernet vytlidil do výlevky. Zajímalo mě, co je to za podivný obřad.

„Dneska je to přesně rok,“ řekl starosta, „co František Žlábek umřel.“

● ● ●

Kronikář obce. S nezměrnou pečlivostí vyplňoval knihu za knihu, od nejstarších časů, kdy se historie vesničky odrážela jen v neověřitelných pověstech, až po dění ryze současné.

„Jaro přišlo letos poměrně brzy, ale dva mrazivé dny v období květu zničily úrodu jablek v celém okolí. Jiného ovoce se studené zívnutí končící zimy prakticky nedotklo.“

Pan Žlábek psal své záznamy klasicky perem, úhledným, až kaligraficky přesným rukopisem. Když jej kdysi starosta přemlouval, ať přejde na počítač, že mu obec snadno přístroj zakoupí, odmítal s tvrzením, že strojem vysázený text nemá duši.

Podobně staromilský byl i ve vztahu k automobilismu. Žádný vůz neměl, nikdy si neudělal řidičák, a pokud občas neochotně cestoval autobusem, dělal to jen proto, že bohužel nebyla v okolí k dispozici žádná bryčka.

Den, o kterém vyprávíme, přijel pro kronikáře dospělý syn. V Praze se konala jakási rodinná oslava, na které tatínek nemohl chybět, sjede se prý veškeré příbuzenstvo, vnuci, snachy, zeťové, všichni přece musí držet pohromadě. Pan Žlábek

neměl podobné trachťace rád. Vždycky se na nich někdo opil, pohádal nebo urazil, nekočné povídání a prohlížení fotografií mu připadalo jako ztráta času. Jenže člověk musí občas něco překousnout.

„Kde máš psa?“

Akbara měl starý pán rád, občas se o něj staral.

„Nechal jsem ho doma.“

Nastoupil do synova automobilu a pečlivě se připoutal bezpečnostním pásem.

„Kampak, Františku?“

Ujistil souseda, že je zítra zpátky. Nevrátil se už nikdy.

● ● ●

K nehodě došlo na rychlostní silnici přibližně dvacet kilometrů před hlavním městem. Po několikakilometrovém rovném stoupajícím úseku se trasa v mírné levotočivé zatáčce přehoupne přes horizont. Těsně před vrcholem kopce je výhled velmi omezený, sotva na nějakých šedesát sedmdesát metrů, což je při rychlosti projíždějících automobilů velice málo. Mladý Žlábek si byl dobře vědom nebezpečnosti místa, zpravidla tu ubíral plyn, a znovu přidával, teprve když zjistil, že je cesta za horizontem volná. Dosud vždycky byla.

Hromadná nehoda začala vcelku nenápadně. Řidička červeného peugeotu vjela do levého pruhu, aniž by se podívala do zpětného zrcátka. Bokem se střetla s rychleji jedoucím mercedesem, náraz byl poměrně lehký, uražená zpětná zrcátka a promáčklé dveře, oba vozy mohly klidně pokračovat v jízdě a záležitost vyřídít někde dál, na odstavném parkovišti. Ženu za volantem však kolize polekala a prudce dupla na brzdu. Na to nestačila reagovat škodovka, která jela za ní, narazila do peugeotu, ten se roztočil v neovladatelném smyku. Kvičení gum, třesk borceného plechu, sypaní rozbitého skla. Některým automobilům se podařilo zastavit, jiným

ne. A za vrcholem kopce se řítily k místu havárie další vozy.

Mladý Žlábek zareagoval poměrně rychle a zkušeně. Okamžik po tom, co spatřil zářící stoplampsy, začal brzdit a nakonec zastavil dobré dva tři metry od posledního stojícího auta. Oddechl si, ale vzápětí do něj zezadu narazil rozjetý tranzit. Ozvala se rána, auto poskočilo a rozbilo si i předeek.

Namíchnutý Žlábek ze sebe vychrlil několik velmi sprostých slov. Teprve potom se trochu omluvně otočil k otci. Ten měl hlavu v podivném úhlu svěšenou na prsa.

„Tati!“

Otec nereagoval.

„Proboha tati!“

Sířeny sanitek a blikající modré majáky policejních vozů. Na louce poblíž nízkého lesíka přistála záchranářská helikoptéra. V hromadné havárii na rychlostní silnici bylo tehdy vážně poškozeno patnáct automobilů, došlo k pěti lehkým a dvěma těžkým zraněním, jeden člověk nehodu nepřežil.

● ● ●

Zdánlivě maličkosti někdy rozhodují o osudech lidí. Podle lékařské zprávy způsobilo smrt Františka Žlábaka zlomení druhého krčního obratle, ke kterému došlo při zpětném pohybu hlavy po prudkém nárazu do zadní části automobilu. Kdyby bylo sedadlo vybaveno bezpečnostní opěrkou, velmi pravděpodobně by k takovému tragickému úrazu nedošlo.

„Je to moje vina,“ nadiktoval zdrcený syn do vyšetřovacího protokolu. Často totiž vozil v zadu psa, a když se od volantu ke zvířeti obrátil, opěrka na sedadle spolujezdce mu překážela. Proto ji z opěradla sundal a v chvatu, který přinesla rodinná oslava, ji při cestě pro tatínka zapomněl vrátit na místo. Starý pán si toho nevšiml. V autech jezdil málokdy, takže neměl ani tušení, že něco takového patří ke standardnímu bezpečnostnímu vybavení.

Havarované vozy jsou dávno odtazeny, pogumované brzdné dráhy na asfaltové vozovce umyl déšť. Místo za horizontem silnice je však nebezpečné stále. Někteří řidiči tu vesele uhánějí na plný plyn, ti prozíravější před vrcholem stoupání trošku uberou. V houfu spěchajících silniců ovšem podobné opatření není mnoho platné.

● ● ●

Po Františku Žlábkovi zůstala nedokončená kronika obce. Poslední záznam v ní je zapsán jiným, nepříliš hezkým rukopisem. „Patnáctého října roku 2006 autor podrobné historie naší vesnice tragicky zahynul při dopravní nehodě.“

Následují samé prázdné stránky. Od hromadné havárie na rychlostní silnici nedaleko Prahy uplynul víc než rok a do místní kroniky už nepříbyl ani řádek.

Antonín JIROTKA

Foto Václav ŠEBEK

OPĚRKA HLAVY

